

Documentació Periodística

Codi: 103079
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	3	0

Professor/a de contacte

Nom: Eulàlia Fuentes Pujol
Correu electrònic: Eulalia.Fuentes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Alfonso González Quesada
Angels Jimenez Lopez

Prerequisits

No s'han establert prerequisits per poder cursar l'assignatura.

Objectius

GENERAL

Proporcionar una base teòrica i pràctica de coneixements que permeti a l'alumnat adquirir competències informacionals relatives tant a l'organització i gestió documental com a la resolució de necessitats informatives pròpies de l'activitat periodística.

ESPECÍFICS

- Conèixer la dimensió instrumental de la Documentació, així com la utilitat de les seves tècniques i serveis, en l'exercici professional i per a la millora qualitativa del producte periodístic.
- Mostrar quines són les necessitats informatives més habituals en la tasca periodística i aprendre a resoldre-les mitjançant l'ús dels recursos informacionals més adients.
- Saber aplicar, de forma bàsica, tècniques d'anàlisi, descripció i gestió de documents periodístics.
- Conèixer les diferents tipologies de serveis, recursos i fonts d'informació, especialment les més indicades i útils per a l'exercici del periodisme.
- Adquirir coneixements avançats de cerca i recuperació d'informació en entorns digitals.

- Saber valorar la qualitat i fiabilitat de la informació documental, així com potenciar un ús ètic i legal de la mateixa.
- Aprendre a documentar-se, és a dir, a proveir-se d'informació rellevant, fiable i rigorosa per a l'elaboració de productes periodístics.

Competències

- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la informació.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el temps de manera adequada.
- Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar la deontologia professional del periodisme en la planificació de la gestió documental periodística.
2. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
3. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
4. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
5. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
6. Gestionar el temps de manera adequada.
7. Utilitzar les tecnologies avançades per al desenvolupament professional òptim.

Continguts

0. INTRODUCCIÓ

Importància i valor de la Informació. La Ciència Documental. La Cadena o Sistema Documental.

1.DOCUMENTACIÓ I PERIODISME

1a-L'accessibilitat a la informació. Infoxicació documental .Necessitats informatives de l'exercici professional. Silenci i soroll documental.

1b-La Documentació Periodística. Les Unitats d'Informació (IU). Serveis i/o Centres de Documentació en les empreses informatives.

2.DOCUMENTS, FONTS D'INFORMACIÓ I FONTS D'INFORMACIÓ DOCUMENTALS

Tipologia dels documents, de les fonts i els suports documentals. Les fonts de referència i la literatura grisa. Accés i fiabilitat de les fonts.

3. FONTS BIBLIOGRÀFIQUES

Tipologies, característiques i usos.

4.TRACTAMENT I RECUPERACIÓ DE LA INFORMACIÓ

4a-El tractament documental com a pont per a la recuperació de la informació. La representació del coneixement, instrument bàsic per a la cerca d'infomació. Anàlisi formal i de contingut.

4b-Recuperació d'informació en fonts electròniques: les Bases de Dades. Internet com a font d'informació: directoris i motors de cerca. La informació bibliogràfica a internet.

5. FONTS D'INFORMACIÓ I D'UTILITAT PERIODÍSTICA

5a-Recursos d'accés a notícies. Informació d'actualitat i retrospectiva. Serveis de valor afegit (SVA).

5b-Fonts sobre difusió i audiència de mitjans.Fonts per al periodisme de dades. Fonts gràfiques, sonores i audiovisuals.

7.ÚS ÈTIC I LEGAL DE LA INFORMACIÓ

Propietat intel·lectual, drets d'autor, llicències d'ús i d'accés lliure (*Creative Commons* i GNU) y periodisme. Ètica de la informació, Dret a l'honor, la intimitat i la imatge. El plagi.

*(*Els continguts es detallaran més concretament per a cada sessió. A classe no s'explicaran tots els apartats, només els que els docents considerin més adients. La resta es penjaran a Moodle per tal que es puguin consultar i estudiar, però els dubtes es resoldran a classe i a les tutories).*

Metodologia

"**Documentació periodística**" és una assignatura de naturalesa eminentment pràctica que, des del punt de vista metodològic, persegueix l'aprenentatge de l'alumnat mitjançant l'aplicació dels continguts teòrics que la integren, a la resolució de pràctiques, exercicis i casos pràctics relacionats amb la cerca d'informació. Aquestes activitats es presenten sempre contextualitzades en escenaris propis del periodisme i la comunicació en general, la qual cosa permet a l'alumnat copsar la utilitat i el paper que juguen les tècniques documentals en la seva professió futura.

Es realitzen sessions teòriques i pràctiques en aules informatitzades. El treball pràctic és sempre per parelles i, en alguns casos, en petits grups. La finalitat d'aquest sistema de treball és potenciar un aprenentatge entre iguals, que l'equip docent considera altament efectiu i enriquidor.

En la mesura del possible, s'intentarà comptar, en algunes de les sessions, amb la presència de professionals de la documentació periodística i periodistes, que compartiran les seves experiències amb l'alumnat.

En el marc de l'assignatura, el **Campus Virtual-Aula MOODLE** és una eina imprescindible i dinàmica. S'aconsella a l'alumnat la seva visita periòdica, així com la participació en els espais habilitats per seguir correctament l'assignatura.

La comunicació amb els docents de l'assignatura haurà de fer-se exclusivament a través de la missatgeria del Campus (no a l'adreça electrònica institucional del professorat. L'alumnat també podrà ser atès de manera presencial, si així ho desitja, en els horaris de tutoria del professorat prèviament establerts.

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques aules informàtica	15	0,6	2, 3, 4, 6, 7
Seminaris	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Teoria	22	0,88	1, 2, 3, 5, 7
Tipus: Supervisades			
Conferències d'especialistes	3	0,12	1, 2, 5, 6, 7
Projecte grupal de síntesi	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tutories	9	0,36	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Informe d'aprenentatge	10	0,4	1, 3, 5, 7
Lectures, exercicis, correcció de les pràctiques, participació a classe, fòrums i altres, estudi de continguts teòrics, etc.	15	0,6	2, 3, 4, 5, 6, 7

Avaluació

L'assignatura segueix el sistema d'**avaluació continua**. La qualificació mínima per superar-la és de 5 punts (sobre 10). Els elements d'avaluació que es consideren són els següents:

Informe d'aprenentatge (10%): reflexió al voltant dels continguts apresos i valoració crítica dels coneixements assolits, així com el procés d'aprenentatge. Es realitza individualment.

Proves individuals de coneixement (35%): es realitzaran dos exàmens sobre els continguts teòrics i pràctics treballats en l'assignatura. S'haurà de demostrar el grau de profunditat en l'estudi i aprenentatge autònom. Abans de cada un d'ells s'explicarà en que consistirà, la seva avaluació i la durada. Serà objecte de l'examen tota la matèria que s'hagi vist fins a la classe anterior tant de teoria com de pràctica. Es realitzaran els dies **5 de novembre i 17 de desembre de 2018**. (Aquestes dates només es canviaran en cas d'alguna incidència). Caldrà tenir una nota superior a 3 per tal de fer la mitjana entre els dos i de 4 per fer la mitjana amb la resta d'elements de l'avaluació continua.

Projecte de síntesi (35%): activitat que es porta a terme en equip i durant les darreres sessions del curs. Requereix l'aplicació integrada dels continguts treballats. Consisteix a documentar un tema per a l'elaboració d'un producte periodístic. La seva avaluació tindrà en compte tant la presentació formal com el contingut i en menor mesura el producte periodístic resultant. Si és possible es farà una presentació oral.

Seguiment general de l'assignatura (20%): aquest concepte valora l'esforç, la dedicació i l'adequada gestió del temps de l'alumnat. Contempla l'assistència a les sessions pràctiques, la seva realització, el lliurament puntual en la data prevista i l'autocorrecció a partir del solucionari facilitat pel professorat. La resta d'activitats proposades per l'equip docent, (exercicis, lectures, preparació de temes, exposicions i discussions, etc.), es tindran en compte, també, en els mateixos termes que a les sessions pràctiques. Cada incompliment per part de l'alumnat es penalitzarà amb -0,5 punts sobre la nota de Seguiment.

Atès que és tracta d'una assignatura presencial, cal assistir al 80% de les classes teòriques i a la totalitat de les pràctiques per poder obtenir la nota final i que s'haguin realitzat tots els elements de l'avaluació continua.

Es podran proposar exercicis complementaris, que sempre seran voluntaris amb l'objectiu de pujar la nota final.

SISTEMA DE RECUPERACIÓ

L'alumnat que, havent realitzat totes les activitats d'avaluació obligatòries no hagi superat l'assignatura, podrà accedir a la recuperació amb una nota entre -3,5 i 4,9-, tal i com especifica l'acord de Consell de govern del 12 de juliol de 2017, (art 112):

"Per participar a la recuperació l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura o mòdul".

"Per participar al procés de recuperació el professor/a responsable de l'assignatura o mòdul pot exigir haver obtingut una qualificació mínima en la mitjana de l'assignatura. Aquesta qualificació no pot superar en cap cas el 3,5".

La recuperació consistirà en una prova única sobre els continguts teòrics i pràctics del curs i independentment de la puntuació obtinguda en aquest examen la seva qualificació final serà d'aprovat (5 o 6 punts).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Informe d'aprenentatge	10%	5	0,2	3, 4, 6
Projecte de síntesi	35%	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Proves individuals de continguts teòrics i pràctics	35%	18	0,72	2, 3, 6, 7
Seguiment de l'assignatura, pràctiques, exercicis, lectures i altres	20%	10	0,4	2, 3, 4, 6, 7

Bibliografia

Bibliografia General

ABADAL, Ernest ; CODINA, Lluís. *Bases de datos documentales: características, funciones y método*. Madrid: Síntesis, 2005.

ABADAL, Ernest; GUALLAR, Javier. *Prensa digital y bibliotecas*. Gijón: Trea, 2010.

AGUADO, Guadalupe et al. *Organización y gestión de la empresa informativa*. Madrid: Síntesis, D.L. 2008.

ARQUERO, Rosario.; GARCÍA-OCHOA, M.Luisa. *La hemeroteca de prensa*. Gijón: Trea, 2005.

CARIDAD, Mercedes, et al. *Documentación audiovisual*. Madrid: Síntesis, 2011.

CARRIZO, Gloria. *La información en ciencias sociales*. Gijón: Trea, 2000.

CORDÓN, Juan Antonio, et al. *Nuevas fuentes de información: información y búsqueda documental en el contexto de la web 2.0*. Madrid: Pirámide, 2010.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ UAB, Diversos Autors, "Videotutorials en anglès per ensenyar a buscar informació". Vimeo 2012

FUENTES I PUJOL, Ma.Eulàlia. (ed.). *Manual de documentación periodística*. Madrid: Síntesis, 1995.

GALDÓN, Gabriel. (coord.). *Teoría y práctica de la Documentación Informativa*. Barcelona: Ariel, 2002.

GARCÍA GUTIÉRREZ, Antonio. (ed). *Introducción a la Documentación Informativa y Periodística*. Madrid: MADD, 1999.

GARCÍA JIMÉNEZ, Antonio. *Organización y gestión del conocimiento en la comunicación*. Barcelona: Trea, 2001.

GIMÉNEZ TOLEDO, Elea. *Manual de documentación para comunicadores*. Pamplona: Universidad de Navarra, 2004.

GRAY, Jonathan; BOUNEGNU, Liliانا; CHAMBERS, Lucy (eds.). *Manual de periodismo de datos* [En línia]. Trad. *La Nación*. [s.l]: O'Reilly, 2012. Disponible a:<http://interactivos.lanacion.com.ar/manual-data/>.

LOPEZ YEPES, José; OSUNA, M.Rosario. *Manual de ciencias de la información y documentación*. Madrid: Pirámide, 2011.

MARTIN VEGA, Antonio. *Fuentes de información general*. Madrid: Trea, 1996.

MOREIRO, José Antonio (coord.). *Manual de Documentación Informativa*. Madrid: Cátedra, 2000.

MORENO, Miguel. Angel. *Manual de documentación para la comunicación*. Burgos: Univ. de Burgos. Serv. de Publicaciones, 2009.

SALAZAR Idoia. *Las profundidades de Internet*. Gijón: Trea, 2005.

TORRES RAMIREZ, Isabel. *Las fuentes de información*. Estudios teórico-prácticos. Madrid: Síntesis, 1998.

La bibliografía s'anirà ampliant al llarg del semestre i s'afegiran per cada tema enllaços web